

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
ENERGETIKOS IR DARNIOS PLĖTROS KOMISIJA**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (0 5) 209 6617 El. p.: Aidas.Gedvilas@lrs.lt, priim@lrs.lt

Pagal adresatų sąrašą

2025-11-24 Nr. S-2025-

DĖL EDPK SPRENDIMO

Siunčiame Lietuvos Respublikos Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisijos (toliau – Komisija) 2025 m. lapkričio 24 d. Komisijos posėdyje 2-ru klausimu pristatytą Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitą „Pirmojo jūrinio vėjo elektrinių parko „Curonian Nord“ Baltijos jūroje projekto įgyvendinimas“ Nr. VAE-1, kuriam Komiteto nariai pritarė (balsavimo rezultatai: už – 6, prieš – 2).

Pridedama: Sprendimas, 2 lapai.

Pagarbiai
Komisijos pirmininkas

Aidas Gedvilas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
ENERGETIKOS IR DARNIOS PLĖTROS KOMISIJOS
2025-11-24 RAŠTO NR. S-2025-
ADRESATŲ SĄRAŠAS**

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybei;
2. Lietuvos Respublikos energetikos ministrui Ž. Vaičiūnui;
3. Lietuvos Respublikos finansų ministrui Kristupui Vaitiekūnui;
4. Valdymo koordinavimo centrui.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
ENERGETIKOS IR DARNIOS PLĖTROS KOMISIJA**

**SPRENDIMAS
DĖL STRATEGINIŲ VALSTYBĖS ĮMONIŲ VALDYSENOS IR KONTROLĖS
STIPRINIMO**

2025 m. lapkričio 24 d. Nr. 117-S-27
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisija (toliau – Komisija),
Išnagrinėjusi Valstybės kontrolės 2025 m. lapkričio 14 d. valstybinio audito ataskaitą „Pirmojo jūrinio vėjo elektrinių parko „Curonian Nord“ Baltijos jūroje projekto įgyvendinimas“ (toliau – Ataskaita) ir įvertinusi joje konstatuotus faktus;

Nustatydama, kad įgyvendinant valstybei strategiškai svarbų energetikos projektą, valstybės valdomos įmonės valdymo organai (tiek valdyba, tiek stebėtojų taryba) priėmė sprendimus, kurie neatitiko valstybės, kaip pagrindinės akcininkės, interesų bei ūkiškumo principų;

Be tiesioginio akcininko (valstybės) žinios ir pritarimo buvo pakeistos esminės jungtinės veiklos sutarties sąlygos, leidžiant partneriui pasitraukti iš projekto dar konkurso metu ;

Valstybės valdoma įmonė prisiėmė 100 proc. finansinę riziką ir kaštus, nors naudos pasidalijimas ilgą laiką liko neproporcingas ;

Projektas susiduria su vėlavimais , o investicinė grąža drastiškai sumažėjo ;

Konstatuodama sisteminę valdysenos spragą: Dabartinis valdymo modelis, suformuotas pagal *Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą* bei *Vyriausybės nutarimą Nr. 631*, kai strateginių įmonių kolegialiuose organuose dominuoja nepriklausomi nariai, neužtikrina pakankamos informacijos sklaidos tarp įmonės ir pagrindinio akcininko bei efektyvios rizikų kontrolės. Valstybė prarado tiesioginius svertus laiku sustabdyti rizikingus sandorius tiek priežiūros (stebėtojų tarybos), tiek valdymo (valdybos) lygmeniu.

Įvertindama rizikas dėl EBPO rekomendacijų: Komisija pabrėžia, kad Lietuvos narystė EBPO yra prioritetinė, tačiau EBPO gairės numato valstybės teisę nustatyti specialius reikalavimus įmonėms, vykdančioms viešosios politikos tikslus (*angl. Public Policy Objectives*). Nacionalinis ir energetinis saugumas yra aukščiausio lygio viešosios politikos tikslas, reikalaujantis tiesioginės valstybės atsakomybės visose valdymo grandyse.

Siekdama atkurti realią strateginių įmonių kontrolę ir užtikrinti, kad sprendimai energetikos sektoriuje būtų grindžiami viešuoju interesu,

vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 49 str., 55 str. ir 74 str. 4 d. n u s p r e n d

ž i a:

1. Siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei inicijuoti teisinio reguliavimo pakeitimus:

1.1. Inicijuoti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – Įstatymas) pakeitimus: Papildyti Įstatymą nuostatomis, numatančiomis išimti iš bendrųjų kolegialių organų sudarymo principų įmonėms, įtrauktoms į *Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių sąrašą* (bei jas patrunuojančioms bendrovėms). Įtvirtinti, kad siekiant užtikrinti nacionalinio saugumo interesus, šiose įmonėse valstybės atstovavimas turi prioritetą visuose kolegialiuose organuose (tiek stebėtojų tarybose, tiek valdybose).

1.2. Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimą Nr. 631 (toliau – Nutarimas Nr. 631): Vadovaujantis pakeistu Įstatymu, pakoreguoti atrankos tvarką strateginėms įmonėms, nustatant, kad:

Jų kolegialiuose organuose (priklausomai nuo valdymo struktūros – stebėtojų taryboje ir (arba) valdyboje) daugumą narių (ne mažiau kaip $1/2 + 1$) privalo sudaryti karjeros valstybės tarnautojai (išskyrus politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus).

Nepriklausomiems nariams paliekama ekspertinė-patariamoji funkcija.

Tuo atveju, kai valdybą renka stebėtojų taryba, privalo būti užtikrinta, kad valdybos sudėtis atitiktų valstybės strateginius interesus, o ne tik komercinius tikslus.

1.3. Įtvirtinti privalomą Kaštų ir naudos analizę (CBA): Papildyti teisinį reguliavimą nuostata, įpareigojančia strateginių įmonių valdybas ir stebėtojų tarybas atlikti nepriklausomą kaštų ir naudos analizę (*Cost-Benefit Analysis*) prieš priimant sprendimus, kurie:

Iš esmės keičia strateginio projekto verslo modelį ar rizikų pasidalijimą (pvz., 100 proc. kaštų prisiėmimas);

Lemia projekto investicijų grąžos sumažėjimą žemiau nustatytos minimalios ribos;

Nėra numatyti patvirtintame investiciniame plane. Sprendimai be teigiamos analizės išvados negali būti tvirtinami.

1.4. Įdiegti „Strateginio pritarimo“ mechanizmą: Teisės aktuose įtvirtinti saugiklį, kad esminiai valdybos ar stebėtojų tarybos sprendimai (dėl partnerystės, stambių investicijų, pasitraukimo iš projektų) negali būti priimami be atskiro, rašytinio valstybę atstovaujančios institucijos (ministerijos) pritarimo, nepriklausomai nuo kolegialaus organo sudėties.

1.5. Įtvirtinti viešojo intereso viršenybę: Nustatyti, kad strateginių įmonių valdymo organų nariai, priimdami sprendimus, privalo vertinti jų poveikį Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos tikslams.

2. Siūlyti Lietuvos Respublikos finansų ministerijai (kaip AB „Ignitis grupė“ akcininkei):

2.1. Vadovaujantis „aktyvaus savininko“ (*Active Ownership*) principu, nedelsiant atnaujinti Akcininko lūkesčių raštą AB „Ignitis grupė“ Stebėtojų tarybai ir Valdybai, jame imperatyviai įtvirtinant šias nuostatas:

2.1.1. Dėl strateginių pokyčių derinimo: Bet kokie esminiai strateginių projektų įgyvendinimo pakeitimai (įskaitant partnerystės struktūros keitimą, kaštų prisiėmimą viršijant biudžetą ar esminį terminų nukėlimą) privalo būti iš anksto derinami tiesiogiai su akcininku (ministerija) ir negali būti priimami vienbalsiai tik įmonės kolegialiuose organuose.

2.1.2. Dėl kompetencijų: Formuojant ar atnaujinant kolegialius organus, prioritetą teikti kompetencijoms energetinio saugumo, viešojo administravimo ir strateginių projektų valdymo srityse.

2.2. Inicijuoti neeilinę Stebėtojų tarybos veiklos peržiūrą vertinant, ar dabartinė jos sudėtis ir darbo metodai užtikrina tinkamą valstybės interesų atstovavimą, atsižvelgiant į Valstybės kontrolės ataskaitoje nustatytus faktus.

3. Siūlyti Lietuvos Respublikos finansų ministerijai: pasitelkiant Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją iki 2025 m. gruodžio 24 d. atlikti ir pateikti Komisijai išsamią kaštų ir naudos analizę (*Cost-Benefit Analysis*), įvertinančią, ar atsižvelgiant į pasikeitusias rinkos sąlygas, išaugusius kaštus ir sumažėjusią grąžą, pirmojo jūrinio vėjo elektrinių parko „Curonian Nord“ projektą yra tikslinga ir ekonomiškai toliau vystyti dabartine apimtimi.

4. Siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei sudaryti specialią tarpinstitucinę Priežiūros komisiją pirmojo jūrinio vėjo parko projekto įgyvendinimui stebėti, į jos sudėtį įtraukiant suinteresuotų institucijų atstovus, siekiant užtikrinti skaidrų ir efektyvų valstybės lėšų panaudojimą bei strateginių tikslų pasiekimą.

5. Pasiūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Valdymo koordinavimo centrui: Parengti metodinį išaiškinimą dėl EBPO rekomendacijų taikymo apimties nacionaliniam saugumui svarbiame sektoriuje, pagrindžiant būtinybę užtikrinti tiesioginę valstybės kontrolę tiek priežiūros, tiek valdymo lygmenyse.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Seimas, Gedimino pr. 53, 01109 Vilniaus m., Lietuva (2025-11-26 09:36:15)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL EDPK SPRENDIMO
Dokumento rūšys	-
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-11-25 Nr. S-2025-5256
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Aidas Gedvilas, Seimo narys
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-11-25 09:05:46 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-11-25 09:06:09 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	EID-SK 2016,2.5.4.97=#160e4e545245452d3130373437303133,AS Sertifitseerimiskeskus,EE
Sertifikato galiojimo laikas	2023-06-28 17:55:53–2028-06-26 23:59:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Seimo kanceliarija, Dokumentų valdymo sistema
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-11-25 09:06:31 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA-2,RCSC,VI Registru Centras - i.k. 124110246,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2025-02-26 13:16:36–2028-02-26 13:16:36
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v12.8.7.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2025-11-26 09:36:15)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2025-11-26 09:36:15 atspausdino Rūta Bėčiūtė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-